

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

UP/I 034-03/13-01/024
580-05/76-2013-022

CROATIAN COMPETITION AGENCY

Klasa: UP/I 034-03/13-01/024
Urbroj:580-05/76-2013-022
Zagreb, 5. rujna 2013.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9. te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09 i 80/13), postupajući po inicijativi poduzetnika ZLATNI LIPANJ j.d.o.o. sa sjedištem u Zlatar Bistrici, Kolodvorska 4a, zastupan po opunomoćeniku Hrvoju Šimiću, direktoru za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika HRVATSKE ŠUME d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, zastupan po opunomoćenicima Ivanu Paveliću, predsjedniku uprave i Mariji Vekić, članu uprave, HELICHRYSUM-Obrta za proizvodnju eteričnih ulja iz Jastrebarskog, vlasnice obrta Kate Jukić, Hrastje Pleševičko 12B, Sretan Jukić iz Jastrebarskog, Hrastja Pleševičkog 12, CERATONIE d.o.o. iz Pelješca, Lovište 13, zastupan po opunomoćeniku Augustinu Matijaševiću, članu uprave, Poljoprivredne, proizvodne, trgovačke, uslužne zadruge SB Samobor iz Samobora, Odvojak Zaprešićke ulice br. 7, zastupan po opunomoćeniku Mladenu Rešetiću, upravitelju zadruge i Kosir Braniteljske zadruge Split iz Splita, Dinka Šimunovića 7, zastupan po opunomoćeniku Domagoju Bekavcu, upravitelju zadruge, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: mr.sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća, Mladen Cerovac, mag.iur., zamjenik predsjednice Vijeća i Milivoj Maršić, dipl.oec., Vesna Patrlj, dipl.iur. i dr.sc. Mirna Pavletić-Župić, članovi Vijeća, sa 150. sjednice, održane 5. rujna 2013., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

OBRAZLOŽENJE

I.Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 04. lipnja 2013., sukladno članku 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu poduzetnika ZLATNI LIPANJ j.d.o.o. sa sjedištem u Zlatar Bistrici, Kolodvorska 4a, zastupan po opunomoćeniku Hrvoju Šimiću, direktoru (dalje: Zlatni Lipanj) za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika HRVATSKE ŠUME d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, zastupan po opunomoćenicima Ivanu Paveliću, predsjedniku uprave i Mariji Vekić, članu uprave (dalje: Hrvatske šume), HELICHRYSUM-Obrta za proizvodnju eteričnih ulja iz Jastrebarskog, vlasnice obrta Kate Jukić, Hrastje Pleševičko 12B (dalje: Helichrysum), Sretan Jukić iz Jastrebarskog, Hrastja Pleševičkog 12 (dalje: g. Jukić), CERATONIE d.o.o. iz Pelješca, Lovište 13, zastupan po opunomoćeniku Augustinu Matijaševiću, članu uprave (dalje: Ceratonie), Poljoprivredne, proizvodne, trgovačke, uslužne zadruge SB Samobor iz Samobora, Odvojak Zaprešićke ulice br. 7, zastupan po opunomoćeniku Mladenu Rešetiću, upravitelju zadruge (dalje: Zadruga) i Kosir Braniteljske zadruge Split iz Splita, Dinka Šimunovića 7, zastupan po opunomoćeniku

Domagoju Bekavcu, upravitelju zadruge (dalje: Braniteljska zadruga). Također je podnositelj inicijative istovremeno podnio prijedlog za određivanjem privremene mjere.

Postupak utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz članka 8. ZZTN i postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 13. ZZTN, a sukladno odredbi članka 38. stavka 1. ZZTN i članka 39. ZZTN, Agencija pokreće zaključkom po službenoj dužnosti.

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi kako je poduzetnik Hrvatske šume zloupotrijebio vladajući položaj na način da je istome onemogućio obavljanje poduzetničke djelatnosti sakupljanja samoniklog bilja svoje smilje (*Helichrysum italicum* L.) na područjima Zadarske, Šibensko-kninske, Splitskog-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije. Temeljem Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, klasa: UP/I 612-07/13-41/32, urbroja: 517-07-1-1-2-13-2 od 8. travnja 2013. kojim se dopušta poduzetniku Zlatni Lipanj sakupljanje samoniklih biljaka i njihovih dijelova iz prirodnih sastojina u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa, podnositelj inicijative je uputio zahtjev za zaključenje ugovora o sakupljanju samoniklog i aromatičnog bilja Hrvatskim šumama Uprava šuma podružnica Split (dalje: UŠP Split). Međutim, prema tvrdnjama podnositelja inicijative UŠP Split odbija svaku komunikaciju sa istim radi ostvarivanja zajedničkog interesa sa sljedećim poduzetnicima: *Heichrysum*, g. Jukić, *Ceratonia*, Zadrugom te Braniteljskom zadrugom. Slijedom navedenoga, podnositelj inicijative, pored prijedloga za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja, podnosi prijedlog za utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma između naprijed navedenih poduzetnika.

Kako bi utvrdila postoje li u konkretnom slučaju uvjeti za pokretanje postupka po inicijativi poduzetnika Zlatni Lipanj, sukladno odredbi članka 39. ZZTN, a vezano uz članke 8. i 13. ZZTN, Agencija je, temeljem odredbe članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN, dopisima od 11. lipnja 2013. zatražila očitovanje, podatke i relevantnu dokumentaciju od poduzetnika Hrvatske šume, UŠP Split i podnositelja inicijative.

UŠP Split je udovoljio traženom zahtjevu Agencije podneskom zaprimljenim u Agenciji 21. lipnja 2013. te se, u bitnome, očitovao kako slijedi.

UŠP Split ima uobičajeni poslovni odnos sa svim sakupljačima koji se ponašaju u skladu s potpisanim ugovorom i dobrim poslovnim običajima. Potpisivanje ugovora o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda – ljekovito i aromatično bilje - nije u nadležnosti UŠP Split već je isto u nadležnosti Uprave društva u Zagrebu, te s time u svezi istome je poznato da je Uprava društva u Zagrebu podnositelju inicijative ponudila predmetni ugovor za 2013. koji je ovaj odbio potpisati dok ne dobije aneks ugovora. Pored navedenog, UŠP Split ističe kako sa poduzetnikom Zlatni Lipanj i njegovim direktorom i vlasnikom g. Hrvojem Šimićem, na terenu imaju velikih problema zbog bespravnog branja i otpreme ljekovitog bilja, te su, od 2010. godine, preko društava Novabela Grupa d.o.o., Aris 2000 d.o.o. i Destilerija d.o.o. čiji je direktor g. Šimić, imali velike probleme sa rečenim poduzetnicima zbog kršenja ugovornih obveza (bespravna otprema ubranog smilja na području Šujmarije Benkovac i Obrovac tijekom 2010. radi čega je potpisani ugovor bio raskinut), te zbog nepodmirenja dospjelih potraživanja od strane Destilerije d.o.o. u iznosu od _____ kuna po zaključenom ugovoru iz 2012., radi čega je podnesen prijedlog za ovrhu. Također ističe kako je protiv podnositelja inicijative podnesen optužni prijedlog radi neovlaštenog sakupljanja i odnošenja sporednih šumskih proizvoda bez ovlaštenja Hrvatskih šuma. Nadalje, isti naglašava kako je Uprava društva zaključila ugovore sa sljedećim sakupljačima:

Posebno ističe kako za sve sakupljače vrijede isti kriteriji, odnosno moraju imati rješenje

nadležnog Ministarstva za sakupljanje samoniklog bilja, poštivati odredbe potpisanih ugovora i surađivati na terenu sa radnicima Šumarija na kojima sakupljaju bilje.

Hrvatske šume dostavile su Agenciji, dana 13. kolovoza 2013., potpuno istovjetan podnesak s prilogima onome UŠP Split.

Podnescima zaprimljenim u Agenciji 1. i 18. srpnja 2013. podnositelj inicijative se, u bitnome, očitovao kako slijedi.

Pod pojmom „otkupna cijena iznosi 3,00 kn/kg“, a što je razvidno iz e-mail poruke od 28. svibnja 2012. podrazumijeva se cijena koja se plaća komercijalnim sakupljačima od strane nositelja dopuštenja. Nadalje, isti navodi kako je od Hrvatskih šuma zaprimio 18. srpnja 2013. prijedlog ugovora o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda, a čijim se ugovornim odredbama prema mišljenju podnositelja inicijative istog želi ograničiti da se u razdoblju od 1. listopada do 31. prosinca 2013. bavi djelatnošću sakupljanja smilja. Stoga Zlatni lipanj predlaže da Agencija utvrdi koriste li Hrvatske šume vladajući položaj nametanjem Cjenika šumskih proizvoda i to: Odluke o izmjeni cjenika šumskih proizvoda ur.broj DIR-01-2009-3548/01 od 16. lipnja 2009. te Cjenika kalkulativnih internih i eksternih prodajnih cijena radova u šumarstvu za 2013. urbroja DIR-01-12-8634/01, a osobito jesu li isti doneseni na propisani način te jesu li Hrvatske šume bile dužne tražiti prethodno odobrenje regulatora za te cjenike, kao način provedbe i internog nadzora nad izvršenjima ugovora o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda na području UŠP Split sa drugim poduzetnicima.

Također, Agencija je 23. lipnja 2013. putem elektronske pošte zaprimila očitovanje g. Jukića koje je isti dao u svoje ime i u ime obrta Helichrysum, a u kojemu, u bitnome, navodi kako slijedi.

Hrvoje Šimić kao vlasnik i direktor firmi Aris 2000, Destilerija d.o.o., Novabela d.o.o. i Aris2000 i partneri je uhvaćen višestruko u prekršajima: krađe smilja, berbi nezrelog smilja, te su protiv njega podnesene prijave od strane šumarija Benkovac, Obrovac i Zadar. Nadalje, isti posebno ističe kako je lažan navod podnositelja inicijative o posebnim svezama Sretana Jukića i UŠP Split. Tome u prilog govore činjenice da je Dopuštenje za sakupljanje smilja 2010. OPG-u Sretan Jukić dalo Ministarstvo, Uprava za zaštitu prirode te da je UŠP Split 13. srpnja 2010. zabranilo daljnji rad istome zbog prekoračenja kvote smilja. Posebno naglašava kako Hrvoje Šimić sve firme koje se bave smiljem svake godine prijavljuje državnim inspektoratima, nabrajajući raznorazne nepravilnosti kako bi sve usporio u poslu, a uglavnom je riječ o prijavama lažnog sadržaja.

II. Temeljem provedenog prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Agencija je utvrdila sljedeće:

U konkretnom slučaju riječ je o materiji koja je detaljno uređena slijedećim propisima: Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08 i 57/11; dalje: ZZP), Zakon o šumama („Narodne novine“ broj 140/05, 82/06, 129/08, 80/10 i 124/10; dalje: ZŠ), Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim („Narodne novine“, broj 99/09; dalje: Pravilnik o proglašavanju), i Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa („Narodne novine“, broj 154/08; dalje: Pravilnik o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka).

Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode proglašava strogo zaštićene i zaštićene svojte, na prijedlog Državnog zavoda za zaštitu prirode, na temelju procjene ugroženosti (crveni popisi) i obveza koje proizlaze iz odgovarajućih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka.

Člankom 19. stavkom 3. ZZP zaštićenim divljim svojama proglašavaju se zavičajne divlje svojte navedene u Prilogu III Pravilnika o proglašavanju, a na kojem popisu je, između ostalih, smilje (*Helichrysum Italicum* (Roth) G. Don).

Sukladno članku 5. stavku 1. Pravilnika o sakupljanju, Ministarstvo izdaje dopuštenje za sakupljanje samoniklih biljaka i njihovih dijelova radi prerade, trgovine i drugog prometa na temelju zahtjeva koji mogu podnijeti zadruge, obrti i druge pravne i fizičke osobe, obiteljska poljoprivredna gospodarstva ili seljačka domaćinstva, koja su upisana u javni upisnik (upisnik poljoprivrednih gospodarstava prema Zakonu o poljoprivredi, upisnik o minimalnim uvjetima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvima prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti i slični upisnici). Stavak 2. istog članka rečenog Pravilnika propisuje kako je nositelj dopuštenja koji skuplja samonikle biljke na tuđem zemljištu dužan sakupljanje obavljati uz suglasnost vlasnika ili nositelja prava na prirodnim dobrima.

Uvidom u podnesak podnositelja inicijative od 4. lipnja 2013. i njemu pripadajuće priloge, razvidno je kako isti ima dopuštenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode od 8. travnja 2013. (rješenje klase: UP/I 612-07/13-41/32, urbroja: 517-07-1-1-2-13-2) za sakupljanje sljedećih biljnih vrsta: *Helichrysum italicum* – smilje (Roth) G. Don, *Laurus nobilis* L. – lovor i *Vitex agnus castus* L. – konopljika.

Šume i šumska zemljišta su, sukladno ZŠ-a, proglašena dobra od interesa za Republiku Hrvatsku i kao takva uživaju njezinu osobitu zaštitu. U tom smislu, člankom 17. ZŠ, gospodarenje šumama povjereno je poduzetniku HŠ čiji su model organizacije, djelatnost i način poslovanja utvrđeni izjavom o osnivanju.

Člankom 3. stavkom 3. ZZTN propisano je da se ZZTN primjenjuje i na poduzetnike kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, poduzetnike koji su po svojoj prirodi monopoli koji ostvaruju prihod ili kojima je, na temelju dodijeljenih posebnih ili isključivih prava, povjereno obavljanje određene djelatnosti, i to samo u slučajevima ako primjena rečenog zakona ne bi sprječavala, pravno i činjenično, obavljanje zadaća koje su im posebnim propisima i mjerama utvrđene i zbog kojih su te osobe osnovane.

Vežano za poslovnu suradnju između Hrvatskih šuma i podnositelja inicijative, riječ je o poslovnom odnosu poduzetnika koji nisu konkurenti, izravni tržišni takmaci na tržištu sakupljanja sporednih šumskih proizvoda – ljekovito i aromatično bilje.

Hrvatske šume reguliraju međusobne poslovne odnose s drugim poduzetnicima vezano za sakupljanje smilja temeljem Ugovora o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda – ljekovito i aromatično bilje. Podneskom od 18. srpnja 2013. podnositelj inicijative je obavijestio Agenciju kako je zaprimio od Hrvatskih šuma prijedlog rečenog Ugovora. Navedeno je potvrdio i poduzetnik Hrvatske šume podneskom zaprimljenim u Agenciji 12. kolovoza 2013. Oba poduzetnika su u prilogu svojih podnesaka dostavili Agenciji presliku rečenog prijedloga Ugovora iz kojega je razvidno kako je isti potpisan samo od strane Hrvatskih šuma. Usporedbom predmetnog prijedloga Ugovora s Ugovorom o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda – ljekovito i aromatično bilje sklopljenog s nekim drugim sakupljačima, utvrđeno je da je riječ o tipskom ugovoru istovjetnom ugovorima koje Hrvatske šume sklapaju sa svim drugim sakupljačima. Stoga nema indicija da je Zlatni Lipanj diskriminiran u odnosu na druge poduzetnike, tržišne takmace s kojima su Hrvatske šume sklapale predmetne ugovore.

Također, ponuda zaključenja predmetnog ugovora podnositelju inicijative od strane Hrvatskih šuma, nesporni je dokaz o tome da je prestao postojati i predmet povodom kojega je poduzetnik Zlatni Lipanj prvobitno podnio zahtjev Agenciji odnosno utvrđeno je kako, u konkretnom slučaju, ne postoje dokazi o tome da Hrvatske šume odbijanju poslovanje s podnositeljem inicijative.

Analizom odredbi navedenog Ugovora, Agencija je utvrdila kako je isti u potpunosti (u formalnom i sadržajnom smislu) usklađen s odredbama ZZTN-a i Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika („Narodne novine”, broj 37/11; dalje: Uredba), odnosno da isti ne sadrži odredbe koje bi bile u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Za eventualne povrede ugovornih obveza iz rečenog Ugovora nije nadležna Agencija, sukladno odredbama ZZTN, već je pravna zaštita u slučaju možebitne povrede odredaba Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine”, broj 35/05 i 41/08) osigurana u drugim postupcima pred nadležnim tijelima.

Sukladno članku 8. ZZTN zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu.

Agencija je utvrdila kako nema indicija, odnosno nisu pronađeni dokazi da su Hrvatske šume i poduzetnici: Helichrysum, g. Jukić, Ceratonie, Zadruga i Braniteljska zadruga sklopili zabranjeni sporazum, sukladno članku 8. ZZTN.

Upravni nadzor nad primjenom odredaba ZZP i na temelju njega donesenih propisa obavlja Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode, sukladno članku 173. ZZP.

Članak 175. stavak 1. ZZP propisuje da inspekcijski nadzor nad primjenom ZZP-a i na temelju njega donesenih propisa obavlja inspekcija zaštite prirode u Ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode.

Slijedom navedenoga, Agencija nije ulazila u razmatranje prijedloga podnositelja inicijative da Agencija utvrdi koriste li Hrvatske šume vladajući položaj nametanjem Cjenika šumskih proizvoda i to: Odluke o izmjeni cjenika šumskih proizvoda urbroja DIR-01-2009-3548/01 od 16. lipnja 2009. i Cjenika kalkulativnih internih i eksternih prodajnih cijena radova u šumarstvo za 2013. urbroja DIR-01-12-8634/01, a osobito jesu li isti doneseni na propisani način, te jesu li Hrvatske šume bile dužne tražiti prethodno odobrenje regulatora za te cjenike, kao način provedbe i internog nadzora nad izvršenjima ugovora o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda – ljekovito i aromatično bilje na području UŠP Split sa drugim poduzetnicima.

III. Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je, sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN, na 150. sjednici, održanoj 5. rujna 2013., razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Zlatni Lipanj, u smislu članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN, odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske šume, Helichrysum, g. Jukić, Ceratonie, Zadruga te Braniteljska zadruga, u smislu članka 39. ZZTN, a primjenom članaka 8. i 13. ZZTN.

Vijeće svoju odluku obrazlaže kako slijedi:

Zbog utvrđenja da je prestao postojati predmet povodom kojega je Zlatni Lipanj podnio inicijativu odnosno nepostojanje dokaza koji potvrđuju navode podnositelja inicijative da Hrvatske šume odbijaju poslovanje sa istim, zbog utvrđenja da tipski Ugovor o sakupljanju sporednih šumskih proizvoda – ljekovito i aromatično bilje ne sadrži odredbe koje su u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, zbog nepostojanja dokaza o tome da je Zlatni Lipanj diskriminiran u odnosu na druge poduzetnike s kojima su Hrvatske šume

sklapale predmetni Ugovor, zbog nepostojanja dokaza o tome da su Hrvatske šume i poduzetnici: Helichrysum, g. Jukić, Ceratonie, Zadruga i Braniteljska zadruga sklopili zabranjeni sporazum, zbog činjenice da Agencija nije nadležna za rješavanje eventualnih povreda ugovornih obveza, nema indicija da naprijed opisano postupanje Hrvatskih šuma predstavlja zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 13. ZZTN, odnosno da su pravni subjekti protiv kojih je predmetna inicijativa podnesena sklopili zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN.

Slijedom navedenog, predmetna inicijativa ne predstavlja dostatnu indiciju za pokretanje postupka po službenoj dužnosti utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske šume, Heichrysum, g. Jukić, Ceratonia, Zadruga te Braniteljska zadruga, u smislu članka 39. ZZTN, a vezano za primjenu članaka 8. i 13. ZZTN.

Budući da nema uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja i zabranjenog sporazuma po službenoj dužnosti protiv sljedećih poduzetnika: Hrvatske šume, Heichrysum, g. Jukić, Ceratonia, Zadruga te Braniteljska zadruga, odlučivanje o zahtjevu podnositelja inicijative za donošenje privremene mjere protiv naprijed navedenih poduzetnika je bespredmetno.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, a primjenom članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN, odlučila kao u izreci ovoga zaključka.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec

